

München, la data de 04.05.2013

APEL
către
AVOCATUL POPORULUI
și
PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

*Lanșăm un apel la adresa Avocatului Poporului
și a Președintelui României de a sesiza*

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
spre a constata

**NECONSTITUȚIONALITATEA
LEGII**

**privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire,
în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate
în mod abuziv în perioada regimului comunist în România**

analizând

*Modalitatea de adoptare a Legii restituirii
și Dispozițiile Legii restituirii*

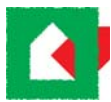
Considerăm că elaborarea noii Legi a Restituirii prin Angajarea răspunderii Guvernului s-a făcut în mod abuziv și cu încălcarea obligațiilor asumate de România prin Tratatate internaționale, cu multiple încălcări ale Constituției. Dar și multe dispoziții ale Legii restituirii încalcă prevederile Constituției României.

În motivarea neconstituționalității vom face referire la:

- **Avizul privind Legea restituirii de către Consiliul Legislativ (scurt: Aviz)**
- **Expunerea de motive pentru elaborarea legii de către guvern (scurt: Motive)**
- **Memoriul din 05.04.2013 al Departamentului pentru Executarea Hotărârilor CEDO (scurt: Memorandum)**
- **Amendamentele acceptate de guvern (scurt: Amendamente)**
- **Jurisprudența Curții Constituționale (scurt: JurisCCR)**
- **Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (scurt: JurisCEDO)**

Articole din lege invocate ca fiind neconstituționale:

- **Art. 1 alin. (3) coroborat cu Art. 24 alin. (1) – (4)**
- **Art. 4 coroborat cu Art. 41 alin. (5)**
- **Art. 6 alin. (1) – (5)**
- **Art. 21 alin. (6) coroborat cu Art. 50 lit. a) – c)**
- **Art. 32 alin. (1) și (4)**
- **Art. 45 alin. (1) și (6)**

MOTIVAREA

Art. 1 alin. (3) coroborat cu Art. 24 alin. (1) – (4)

Cităm:

„Art. 1

(3) În situația în care titularul a înstrăinat drepturile care i se cuvin potrivit legilor de restituire a proprietății, singura măsură reparatorie care se acorda este compensarea prin puncte potrivit art. 24 alin. (2), (3) și (4).“

Acest articol trebuie coroborat cu Art. 24 alin. (1) – (4) din această lege, cităm:

„Art. 24

(1) Punctele stabilite prin decizia de compensare emisă pe numele titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali sau testamentari ai acestuia, nu pot fi afectate prin măsuri de plafonare.

(2) În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali sau testamentari ai acestuia, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali sau testamentari ai acestuia pentru transacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15 la sută din diferența până la valoarea stabilită conform art. 21 alin. (6).

(3) Numărul de puncte acordat în condițiile alin. (2) nu poate reprezenta o valoare mai mare decât cea stabilită potrivit art. 21 alin. (6) și (7).

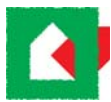
(4) În cazul în care din documentele depuse la dosarul de restituire nu rezultă prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali sau testamentari ai acestuia pentru transacționarea dreptului de proprietate, punctele vor reprezenta echivalentul a 15 la sută din valoarea stabilită conform art. 21 alin. (6).“

Considerăm că această dispoziție din lege încalcă principiul neretroactivității legii, conform art. 15 alin. (2) din Constituție. În art. 15 al. 2 din Constituția României se prevede „legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile“, asigurând totodată stabilitatea drepturilor legal câștigate.

Ca urmare legea trebuie să producă efecte (drepturi și obligații) numai pentru faptele și actele săvârșite după data intrării în vigoare a acesteia.

Subiectul de drept nu putea să prevadă ce și cum va reglementa legiuitorul, iar comportamentul său este normal și firesc dacă se desfășoară în cadrul ordinii de drept în vigoare (la data săvârșirii faptei), al cărui respect îl datorează, ci nu unei legi viitoare ale cărei dispoziții nu le putea cunoaște.

Principiul neretroactivității legii este expres formulat atât în Codul civil, art. 1, în sensul căruia „legea dispune numai pentru viitor; ea nu are putere retroactivă“

De la acest principiu sunt doar două excepții când legea se aplică și retroactiv, astfel:

- a) când noua lege penală este mai favorabilă
- b) în cazul legilor interpretative

În ceea ce privește legea interpretativă, aceasta se aplică retroactiv numai atunci când nu aduce noi reglementări, deoarece în cazul adăugării la lege principiul neretroactivității se respectă.

Principiul neretroactivității legii:

- asigură stabilitatea dreptului legal câștigat (care nu poate fi suprimat printr-o nouă lege)
- previne abuzul de drept prin modificarea legilor, în cazul rotirii la putere
- asigură legitimitatea legii, recunoașterea acesteia ca obligatorie și justă

În art. 5 pct. 2 din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, cu privire la drepturile câștigate, recunoscute, se dispune: „Nu se poate admite nici o restricție sau derogare de la drepturile fundamentale ale omului“

Considerăm că acest articol încalcă și principiul nediscriminării, al egalității în drepturi, conform art. 16 alin. 1 din Constituție, cităm: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.“

Prin înstrăinare se transfera dreptul de proprietate în întregime, nu parțial, cu toate atribuțiile sale. Dispozițiile încalcă dreptul la proprietate conform art. 44 alin. (1) din Constituție.

Art. 4 alin. (1) coroborat cu Art. 41 alin. (5)

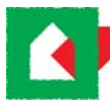
(A se vedea și Anexa: Schimbarea sistemului de restituire)

Cităm:

„Art. 4

(1) Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor, precum și cauzelor aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului suspendate în temeiul Hotărârii pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, la data intrării în vigoare a prezentei legi.“

Mai întâi legea nu precizează noțiunea de „cerere nesoluționată“, contrar cerințelor de tehnică legislativă conf. art. 8 alin. (4) din Legea 24/2000, care cere „precizie și claritate“, fără pasaje „obscure sau echivoce“. Controlul Consiliului Legislativ privind respectarea normelor de tehnică legislativă, conf. art. 10 alin. (4) din Legea nr. 24/2000 nu a funcționat.

Cităm din Memorandum:

„98. Il convient de relever que le projet de loi ne traite pas du sort des décisions judiciaires définitives qui ont reconnu un droit à dédommagement sous l'empire des lois existantes, sans fixer le montant de l'indemnisation (en renvoyant la question aux autorités administratives compétentes). Pour éviter des divergences dans l'application de la nouvelle loi, le projet devrait clairement indiquer si les demandes à l'origine de ce type de situations sont considérées non-solutionnées au sens de l'article 4 par. 1 du projet de loi.“

Proiectul de lege nu tratează aceea categorie de hotărâri judiciare definitive prin care se recunoaște un drept de despăgubire, fără însă a stabili și valoarea ei.

Proiectul trebuie să indice clar dacă acest tip de situați este considerat unul nesoluționat în sensul celor prevăzute de art. 4 alin. 1 din proiectul de lege.

Legea este imprecisă și imprevizibilă, nepermitând cetățeanului să se orienteze după ea spre a o respecta și încălcând astfel Art. 1 alin. (4) din Constituție, cităm:

„(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.“

Acest aspect trebuie coroborat cu dispozițiile art. 41 alin. (5) din legea restituției, cităm:

„Art. 41 alin. (5)

Obligațiile privind emiterea titlurilor de despăgubire stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor executa potrivit art. 21 din prezenta lege.“

Dispozițiile acestui articol stabilesc modul de evaluare, dar și controlul deciziei entității investite de către secretariatul Comisiei Naționale conf. Art. 21 alin. (5) din Legea restituirii, deși dosarul a fost supus controlului judiciar.

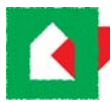
Considerăm că administrația încalcă principiul separației puterilor în stat, conf. Art. 1 alin. (4) din Constituție, dar și Art. 16 alin. (1) și (2), Art. 124 alin.(1) și Art. 126 alin. (1) din Constituție.

Cităm din Hotărârea Pilot:

„53. ... dacă o reformă radicală a sistemului politic și economic a unei țări sau situația ei financiară poate justifica, în principiu, limitări draconice ale despăgubirilor, atare circumstanțe nu pot fi formulate în detrimentul principiilor fundamentale care decurg din Convenție, cum ar fi principiul legalității și cel al autorității și efectivității puterii judecătorești“

Din dispoziția Art. 41 alin. (5) nu se poate concluziona că legea în ansamblul ei se aplică și situațiilor cu hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, indiferent dacă s-a facut deja evaluarea sau nu.

Nu se poate ști dacă legea de față se aplica și pentru situația când petentul a câștigat în instanță dreptul de a fi despăgubit după vechea procedură. Acest caz este valabil și pentru dosarele aflate pe rolul CEDO, ceea ce va crea multe probleme României la CEDO.

Considerăm că trebuie excluse dintre dosare pentru care se aplică legea de față următoarele:

- a) toate dosarele în care persoanei îndreptățite i s-a recunoscut dreptul de restituire în natură sau, după caz, la măsuri reparatorii
- b) toate dosarele pentru care s-a obținut o decizie a entității investite de lege, care au fost supuse și au trecut de controlul de legalitate de către prefect
- c) toate dosarele aflate pe rolul instanței
- d) toate dosarele care au obținut o decizie definitivă și irevocabilă în instanță.

Pentru toate categoriile de mai sus trebuie să se aplice vechile legi de restituire, din următoarele motive:

- a) toate dosarele în care persoanei îndreptățite i s-a recunoscut dreptul de restituire în natura sau, după caz, la măsuri reparatorii

În aceste dosare, în care s-a recunoscut persoanei dreptul de restituire în natură sau prin despăgubire, implicit i s-a recunoscut și un bun în sensul Art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO. Acest drept al persoanei de a i se aplica Legea 18/1991, Legea 169/1997 sau Legea 1/2001 respectiv Legea 10/2005 sau Legea 247/2005, l-a dobândit prin notificarea la respectiva lege și prin dobândirea calității de persoană îndreptățită, precum este definită și în Art. 3 pct. 3 din legea de față. Modificând esențial legea restituirii, în special modalitatea despăgubirii, se încalcă principiul neretroactivității conf. Art. 15 alin. (1) și Principiul egalității (nediscriminării) conf. Art. 16 alin. (1) din Constituție, precum a stabilit și Curtea Constituțională.

Cităm din

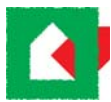
Decizia nr. 830/08.07.2008 a Curții Constituționale publicată în Monitorul Oficial nr. 559 din 24.07.2008.

Excepția a fost invocată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția civilă și de proprietate intelectuală – și admisă de Curtea Constituțională.

Raționamentul judecătorilor Curții Constituționale, privind modificările (în concret: abrogarea sintagmei „imobilele preluate cu titlu valabil”) aduse art. 27 (actualmente art. 29) alin. 1 din Legea nr. 10/2001 prin art. I pct. 60 din titlul I al Legii nr. 247/2005, este integral aplicabil și în privința modificării procedurii de evaluare și despăgubire, operate prin această lege.

Cităm din motivarea Înaltei Curți:

„În motivarea excepției de neconstituționalitate, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția civilă și de proprietate intelectuală – arată că legea specială de reparație, edictată exclusiv în beneficiul persoanelor deposedate abuziv de stat, a stabilit regula restituirii în natură a imobilelor către foștii proprietari, excepțiile privind restituirea prin echivalent fiind limitativ prevăzute și de strictă interpretare. De asemenea, legea are aplicabilitate limitată în timp, legiuitorul instituind un termen de decădere în interiorul căruia persoanele îndreptățite au putut formula cereri de restituire, termen care a expirat la data de 14 februarie 2002.

Caracteristica raporturilor juridice reglementate, create între titularii notificărilor și persoanele juridice deținătoare ale imobilelor ce fac obiectul legii, este aceea că, odată înregistrată notificarea în condițiile legii, pe de o parte, pentru fostul proprietar se naște dreptul de a redobândi în natură imobilul, exceptând desigur situațiile limitativ enumerate de lege în care o asemenea măsură nu este posibilă, iar, pe de altă parte, pentru unitatea deținătoare se naște obligația de a emite decizia/dispoziția de restituire în termen de 60 de zile.

În forma inițială a legii, anterioară modificării survenite prin Legea nr. 247/2005, obligația de a restitui în natură imobilele preluate abuziv intră și în sarcina societăților comerciale integral privatizate, cu condiția că bunul imobil solicitat să fi fost preluat de stat fără titlu valabil.

În perioada de timp cuprinsă între data intrării în vigoare a Legii nr. 10/2001 și data la care a expirat termenul de decădere pentru depunerea notificărilor, conținutul dispozițiilor care reglementau obligația societăților comerciale integral privatizate de a restitui în natură bunurile preluate de stat fără titlu nu a suferit nicio modificare. Prin urmare, toate persoanele care au depus cereri în termenul legal se află într-o situație juridică identică, și anume au dobândit dreptul la restituirea în natură a respectivelor bunuri.

Din această perspectivă, faptul că prin legea nouă, respectiv dispozițiile art. I pct. 60 din titlul I al Legii nr. 247/2005, se tinde la modificarea unor situații juridice formate anterior, ale căror efecte s-au consumat deja prin depunerea notificărilor, conferă prevederilor criticate caracter retroactiv, contravenind prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție.

Mai mult, simpla împrejurare de fapt – soluționarea cu întârziere a notificărilor de către societățile comerciale integral privatizate – nu poate justifica pe plan legislativ tratamentul discriminatoriu aplicabil persoanelor îndreptățite la restituirea în natură, aflate în situații identice.

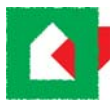
Pe de altă parte, soluția legislativă cuprinsă în textul de lege criticat creează discriminare și între societățile comerciale integral privatizate aflate, de asemenea, în situații juridice identice, întrucât exonerarea de la obligația de a restitui în natură imobilele preluate fără titlu valabil a unităților deținătoare care, cu rea-credință, au tergiversat soluționarea notificărilor are drept consecință defavorizarea tocmai a acelor care, cu bună-credință, au respectat termenul legal pentru emiterea deciziilor de restituire.

În consecință, dispozițiile art. I pct. 60 din titlul I al Legii nr. 247/2005 sunt neconstituționale, fiind în vădită contradicție cu principiile constituționale al neretroactivității legii și al egalității în drepturi a cetățenilor.“

Cităm din considerentele de admitere a excepției ale Curții Constituționale:

„Regula instituită de lege în această materie o reprezintă restituirea în natură a imobilelor, excepția fiind despăgubirea prin echivalent în cazurile expres prevăzute de lege.“

„Dacă în art. 27 se făcea distincție între imobilele preluate cu titlu și cele preluate fără titlu, în sensul că acestea din urmă se puteau restitui în natură, cu procedura prevăzută de lege, dispozițiile art. 29 prevăd că persoanele îndreptățite beneficiază exclusiv de dreptul la despăgubiri, în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a acestora.“

„ ... depunerea notificărilor s-a realizat sub imperiul Legii nr. 10/2001, în termenul acolo prevăzut. Întrucât acest termen nu era în derulare la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 247/2005, fiind expirat, așa cum s-a arătat mai sus, la data de 14 februarie 2002, se poate afirma că, odată înfăptuită, situația juridică respectivă s-a și finalizat. Prin urmare, toate persoanele care au depus cereri în termenul legal se află într-o situație juridică identică, și anume au dobândit vocația la măsuri reparatorii, cu precizarea că în cazul bunurilor preluate fără titlu valabil persoanele îndreptățite vor beneficia de restituirea în natură a respectivelor bunuri.“

„ ... noua reglementare tinde să genereze discriminări între persoanele îndreptățite la restituirea în natură a bunurilor ce fac obiectul notificărilor, care, după intrarea în vigoare a modificărilor, vor beneficia doar de despăgubiri prin echivalent.“

„ ... legea nouă are ca unic domeniu temporal de acțiune faza inițială de constituire a situației juridice, modificând în mod esențial regimul juridic creat prin depunerea notificărilor în termenul legal, cu încălcarea principiului tempus regit actum și a dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea.“

„În concluzie, Curtea constată că dispozițiile art. I pct. 60 din titlul I al Legii nr. 247/2005 contravin principiilor constituționale referitoare la neretroactivitatea legii și egalitatea în drepturi a cetățenilor, consacrate în art. 15 alin. 2 și în art. 16 alin. 1 din Legea fundamentală.“

b) toate dosarele pentru care s-a obținut o decizie a entității investite de lege, care au fost supuse și au trecut de controlul de legalitate de către prefect

În aceste dosare, în care s-a recunoscut persoanei dreptul de restituire în natură sau prin despăgubire, de către entitatea investită de lege, printr-o decizie, care a fost verificată de prefect privind legalitatea, implicit i s-a recunoscut și un bun în sensul Art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO, având în vedere că această decizie nu a fost atacată în instanță la contencios administrativ. Acest drept al persoanei de a i se aplica Legea 18/1991, Legea 169/1997 sau Legea 1/2001 respectiv Legea 10/2005 sau Legea 247/2005, l-a dobândit prin notificarea la respectiva lege și prin dobândirea calității de persoană îndreptățită, dovedita și prin decizie, precum este definită și în Art. 3 pct. 3 din legea de fata. Modificand esential legea restituirii, în special modalitatea despăgubirii, se încalcă principiul neretroactivității conf. Art. 15 alin. (2) și Principiul egalității (nediscriminării) conf. Art. 16 alin. (1) din Constituție, precum a stabilit și Curtea Constituțională.

Cităm din Hotărârea Pilot:

„180. Curtea reamintește în mod special faptul că, în cauza Viașu (hotărârea menționată mai sus, §§ 59 – 60), a apreciat că o decizie administrativă a autorității locale competente prin care i se recunoaște părții interesate un drept la reparație este suficientă pentru a crea un ‚interes patrimonial‘ apărut de art. 1 din Protocolul nr. 1 și că, prin urmare, neexecutarea unei astfel de decizii constituie o ingerință în sensul primei fraze din primul alineat al acestui articol (a se vedea și Marin și Gheorghe Rădulescu împotriva României, nr. 15. 851/06, §§ 20 – 22, 27 mai 2010).“

c) toate dosarele aflate pe rolul instanței

În aceste dosare, în care, chiar dacă nu i s-a recunoscut persoanei dreptul de restituire în natură sau prin despăgubire, de către entitatea investită de lege, procesul a început în baza unei legi, care prevede o anumită modalitate de restituire. Nu se poate schimba esențial metoda de restituire în timpul procesului printr-o nouă lege, care o face pe prima impredictibilă și hotărârea instanței lipsită de efect juridic. Persoana are dreptul ca procesul ei, care poate ține de mulți ani, să fie judecat pe legea după care a început procesul, altfel se încalcă Art. 1 alin. (4), Art. 15 alin. (2) și Art. 16 alin. (1) din Constituție.

d) toate dosarele care au obținut o decizie definitivă și irevocabilă în instanță.

Toate dosarele, care au obținut o decizie definitivă și irevocabilă, au obținut-o în baza unei legi de restituire. De procesul ține nu doar obținerea unei decizii definitive și irevocabile, dar și executarea deciziei conform legii după care s-a judecat, deci nu poate o nouă lege, care modifică esențial partea de executare a legii vechi, să retroactiveze. Se încalcă principiul neretroactivității conf. Art. 15 alin. (2) și principiul nediscriminării față de alte persoane conf. Art. 16 alin. (1) din Constituție.

Cităm din Hotărârea Pilot:

„182. Cu atât mai mult, neexecutarea unei hotărâri judecătorești ce recunoaște un drept la despăgubire, chiar dacă suma nu a fost stabilită, constituie o ingerință în dreptul de proprietate în sensul primei fraze din primul alineat al art. 1 din Protocolul nr. 1 (Deneș și alții împotriva României, nr. 25. 862/03, §§ 46 – 47, 3 martie 2009).“

„53. ... dacă o reformă radicală a sistemului politic și economic al unei țări sau situația sa financiară poate justifica, în principiu, limitări draconice ale despăgubirilor, atare circumstanțe nu pot fi formulate în detrimentul principiilor fundamentale care decurg din Convenție, cum ar fi principiul legalității și cel al autorității și efectivității puterii judecătorești“

„Art. 6 alin. (1) – (5)

(1) În termen de 180 de zile de la data constituirii, comisia prevăzută la art. 5 întocmește ... situația terenurilor agricole, cu sau fără investiții, și forestiere, aflate în domeniul public sau privat al statului sau, după caz, al unității administrativ-teritoriale, care pot face obiectul reconstituirii dreptului de proprietate pe fiecare unitate administrativ-teritorială.“

Prin această dispoziție se acordă o atribuție extraordinară comisiei stabilite conform art. 5 din lege. Această comisie va fi formată din:

- Reprezentant al Prefecturii – Președinte
- Primarul localității
- Secretarul localității
- Topograf
- Cadastrist

Din cei 5 membri ai comisiei doar 2 sunt reprezentanți ai localității.

Această comisie este abilitată a decide fără a avea un criteriu la bază, care sunt terenurile (bunurile), aflate în proprietatea publică sau privată a statului, apte pentru restituire. Ea trebuie să decidă care terenuri vor trece din domeniul public în cel privat al statului pentru a putea fi restituite.

Având în vedere statutul special al proprietății statului, îndeosebi caracterul inalienabil, conform art. 136 din Constituție, legiuitorul a stabilit o procedură specială pentru trecerea unui teren din domeniul public în cel privat al statului.

Această procedură este expusă în legea organică privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, anume Legea nr. 213/1998. Bunurile din domeniul public, aici terenurile, ce se află în patrimoniul unei localități pot fi de interes local, județean sau național. În funcție de această încadrare, trecerea lor se face prin Hotărâre a Consiliului Local, Consiliului Județean sau a Guvernului.

Este adevărat că trecerea poate fi realizată și prin lege, dar în niciun caz prin propunerea unei comisii de restituire, formată din membrii străini localității, și printr-o hotărâre de guvern. Propunerea de trecere în domeniul privat, poate fi atacată în contencios administrativ. Considerăm că cel care va avea primul interes să atace hotărârea de guvern, va fi consiliul local, dar și cel județean, când sunt lezate interesele unei localități sau unui județ. Se anunță situații conflictuale în multe localități.

Legea de față nu prevede nici ce se va întâmpla după finalizarea restituirii, dacă rămân terenuri nelicite în proprietatea statului sub administrarea ADS. Aceste terenuri vor fi trecute înapoi în proprietatea publică a statului și sub administrarea autorităților locale? Altfel, s-ar ajunge la o centralizare excesivă a domeniului statului în mâinile guvernului prin ADS.

Poate asta este intenția, iar restituirea este doar un pretext prielnic. Terenurile aflate în domeniul privat al statului vor putea fi oricând înstrăinate. Bineînțeles, nu oricui.

Considerăm că prin această dispoziție se aduce atingere caracterului inalienabil al Domeniului Statului, caracter consacrat prin art. 136 din Constituție.

Art. 21 alin. (6) coroborat cu Art. 50 lit. a) – c)

Cităm:

„Art. 21

(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.“

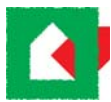
Cităm:

„Art. 50

a) sintagma ‚despăgubiri acordate în condițiile prevederilor speciale ...‘ cuprinsă în Legea nr. 10/2001, ... se înlocuiește cu sintagma ‚măsurii compensatorii în condițiile legii privind unele măsuri pentru finalizarea procesului de restituire, ...‘

b) orice dispoziție referitoare la evaluarea imobilelor potrivit standardelor internaționale de evaluare ... prevăzute în Legea nr. 10/2001 ... se abrogă.

c) articolele 13, 14, 141, 142, 15 lit. a – d și f, 16, 17, 18, 181 – 189 și 22 din Titlul VII ‚Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv‘ al Legii nr. 247 / 2005 ... se abrogă.“

Dacă primul articol instituie evaluarea în baza grilei notariale, al doilea abrogă toate dispozițiile legilor vechi de evaluare după standarde internaționale.

Acest sistem original de evaluare încalcă principiul neretroactivității legii civile, conf. art. 15 alin. (2) și principiul nediscriminării, conf. art. 16 alin. (1) din Constituție. Sistemul nu respectă standardele internaționale minime de procedură și valoare. Grila notarială are un singur scop, acela de a evalua la o valoare minimă pentru calculul taxelor notariale la transacție, precum și a taxelor și impozitelor la fisc. Valoarea de grilă nu are nici măcar un raport determinat față de valoarea reală de piață.

Prin metoda de evaluare aleasă, scopul și baza legală a metodei se încalcă principiul echității și dispozițiile Curții Europene conf. Hotărârii-Pilot Atanasiu ș.a. vs. România, precum urmează:

1) Semnificația cuvântului „echivalent“

Cuvântul „echivalent“ provine din combinația cuvintelor din latină:

aequus = egal și valere = a valora,

deci se poate înlocui prin „obiect sau credit de aceeași valoare“.

2) Valoarea conform grilei notariale

Valoarea conform grilei notariale nu redă valoarea reală de piață a imobilului în momentul acordării despăgubirii, s-a stabilit cu alt scop și nu este conformă standardelor internaționale de evaluare. În majoritatea cazurilor reprezintă mai puțin de 50 % din valoarea reală, lucru cunoscut de toți și acceptat de notari, oficialități și clienți.

a) Coordonarea evaluării imobilelor

Coordonarea evaluării imobilelor se face de către Uniunea Națională a Notarilor Publici din România (UNNPR)

b) Partenerii actului de evaluare

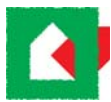
Beneficiar: Camera Județeană a Notarilor Publici

Executant: Expert evaluator, membru în Asociația Națională a Evaluatorilor din România (ANEVAR)

c) Scopul și standardul întocmirii grilelor notariale

Cităm din Raportul de evaluare 2013 pentru județul Iași:

„Stabilirea valorii minime de piață a apartamentelor situate în blocuri de locuințe, a locuințelor individuale din mediul urban și rural, a spațiilor comerciale precum și a terenurilor intravilane și extravilane din mediul urban și rural, în vederea corelării acestora cu prevederile legislative actuale.“

Cităm din Raportul de evaluare 2013 pentru județul Vaslui:

„... având ca scop estimarea Valorii Medii de Circulație Actuală, pentru corelarea valorii proprietăților imobiliare din categoriile de mai sus cu indicii de inflație, pentru prevenirea unor transacții imobiliare subiective/ireale, pentru evitarea raportării unor transacții cu prețuri neconforme cu piața imobiliară specifică proprietății imobiliare supuse transacționării/taxării.

Acest tip de evaluare reprezintă o deviere de la Standardele Internaționale de Evaluare, nefiind definită de niciun standard, fiind solicitată de client, și care este o premisă de evaluare dar nici aceasta nu este definită.“

Adevăratul scop al introducerii acestor grile notariale este complex:

- Statul are interes de a încasa mai mult prin combaterea evaziunii fiscale și spălării banilor
- Notarul are interes a încasa taxe notariale mai mari
- Clientul are interes a declara o valoare mai mică pentru a economisi la taxe prin evaziune fiscală și pentru a spăla sumele mari de bani dobândiți ilicit.

Notarii, fiind între ciocan și nicovală, au realizat compromisul dintre stat, notari și clienți, întocmiind aceste grile notariale la o valoare minimă de 50 % față de valoarea reală medie. Notarii nu pierd exagerat la clienții care declară o valoare mai mică, dar câștigă la valori corect declarate, având în vedere că statul nu coboară procentul de calcul al taxei notariale. Statul se află într-o situație similară și câștigă de la clienții corecți prin taxe și impozite, dar nu pierde exagerat la evaziune fiscală și spălare de bani. Taxele notariale se stabilesc de ministrul justiției prin ordin pentru stabilirea procentelor din valoarea declarată sau minimală conf. grilei notariale, dar și de notari prin stabilirea valorii de taxare conform evaluării din grila notarială. Statul nefiind capabil a controla evaziunea fiscală și spălarea de bani, lasă în voia notarilor a stabili o limită inferioară a taxării prin intermediul grilelor notariale.

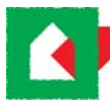
Dar această valoare din grila notarială nu reflectă valoarea de piață a imobilului, dar nici valoarea medie de piață a imobilului, ci doar o valoare mai mică de 50 % din cea medie reală.

Valoarea medie grilă notarială < 50 % din valoarea medie reală

d) Monedă diferită în grilele notariale

Dacă în grila notarială a Camerei Notarilor Publici din județul Iași valorile se dau în euro, în grila notarială a Camerei Notarilor Publici din județul Vaslui valorile se dau în lei. În proiectul de lege de față, valorile se stabilesc în lei.

e) Aberațiile din grila notarială generează procese interminabile

Exemplu:

1) Un imobil din Iași se află la colț de stradă, la intersecția a două străzi, Aleea Grigore Ghică Vodă nr. 21 și George Coșbuc nr. 2. Pe ambele străzi există intrare în imobil.

Conform grilei notarilor Iași 2013, imobilul se încadrează în zona:

- A fiind pe Aleea Grigore Ghică Vodă, deci se calculează la 360 euro/m²
- B fiind pe strada George Coșbuc, deci se calculează la 108 euro/m²

2) Un teren din Iași se află în Grădina Botanică, având intrarea principală pe str. Dumbrava Roșie nr. 7 – 9, dar se învecinează cu str. Podgoriilor nr. 16, vechea intrare spre imobil înainte de confiscare.

Conform grilei notarilor Iași 2013, imobilul se încadrează în zona:

- B fiind pe str. Dumbrava Roșie, deci se calculează la 108 euro/m²
- D fiind pe str. Podgoriilor, deci se calculează la 30 euro/m²

Menționăm că experții europeni au solicitat autorităților române, prin criticile lor în alin. 60 din Memorandum (a se vedea și anexa „Schimbarea sistemului de restituire“), de a specifica raportul dintre valoarea de grilă și valoarea de piață a imobilului. Autoritățile române nu au răspuns acestei solicitări, dar nici nu vor putea vreodată să dea un răspuns verosimil, logic și convingător.

Cităm:

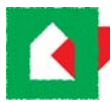
„Art. 32

(1) Se instituie un termen de decădere în procedura administrativă, de 90 de zile, în care persoanele care se consideră îndreptățite pot completa cu înscrisuri dosarele depuse la entitățile investite de lege. Termenul curge de la data la care persoanei i se comunică în scris documentele necesare soluționării cererii sale.

[...]

(4) Instituțiile deținătoare au obligația de a elibera, în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii, actele doveditoare solicitate.“

Prin instituirea unui termen de 90 de zile, prelungit eventual cu 30 de zile, de decădere din drept se strică echilibrul just între interesele statului și interesele cetățeanului, încălcându-se calitatea de stat de drept a României, conf. art. 1 alin. (3) din Constituție. Cetățeanul are dreptul să i se elibereze actele privind interesele sale personale, acte arhivate de stat. Statul, prin reprezentanții săi: primar, angajați, funcționari etc. poate să refuze explicit sau tăcit eliberarea actelor, în ciuda obligației instituite de alin. (4) de mai sus. Chiar dacă este amenințat de o sancțiune pecuniară, un reprezentant al statului poate să aibă interes de a nu elibera un act, sancțiunea fiind minoră (max. 10.000 de lei) față de interesul mare în joc, dar nici măcar o sancțiune nu este prevăzută pentru acest refuz. Considerăm că doar două remedii sunt acceptabile și pertinente: sancționarea penală cu executare între 5 și 10 ani (art. 21 alin. 1 din Constituție – dreptul la apărare), precum și posibilitatea de atac a instituției implicate printr-o acțiune în contencios administrativ (art. 126 alin. (6) din Constituție).

Cităm:

„Art. 45

(1) Imobilele prevăzute în anexa 2 lit. a pct. 1, 2 și 4 la Legea nr. 10/2001, ... se restituie foștilor proprietari sau, după caz, moștenitorilor acestora, cu condiția menținerii afecțiunii de interes public pentru o perioadă de 10 ani.

[...]

(6) În perioada prevăzută la alin. (1) și (2), plata cheltuielilor de întreținere aferente imobilului respectiv revine deținătorilor actuali. Noul proprietar beneficiază de plata unei chirii, stabilită în funcție de valoarea de piață, prin hotărâre a Guvernului.“

Imobilele prevăzute de anexa 2 lit. a pct. 1, 2 și 4 din Legea nr. 10/2001, adică imobile aflate în posesia instituțiilor de învățământ și cercetare, se restituie în natură cu condiția menținerii afecțiunii de interes public pentru o perioadă de 10 de ani. Noul proprietar beneficiază de plata unei chirii lunare, în cuantumul stabilit prin Hotărâre de Guvern, în funcție de valoarea de piață. Ce semnifică „în funcție de“ rămâne un mister.

Mai întâi termenul de 10 de ani este exagerat de mare, un termen de 5 ani era rezonabil și echitabil față de ceilalți petenți. După 10 ani, în multe cazuri, s-a mai schimbat o generație de moștenitori.

Conform Codului Civil atributele dreptului de proprietate sunt:

- Posesie (ius possidendi)
- Folosința (ius utendi, ius fruendi)
- Dispoziție (ius abutendi)

Nu se poate vorbi în cazul de mai sus de calitatea de proprietar al petentului în situația în care niciunul din cele 3 atribute nu este garantat. Pretinsul proprietar nu este în posesia imobilului, nu se poate folosi de el și nu dispune în mod absolut de el. Mai mult, după ce petentul este obligat să închirieze pe o perioadă exagerată de 10 de ani acest imobil, el nu poate stabili nivelul chiriei, nici măcar prin negociere. El are onoarea de a putea plăti impozitul anual stabilit de stat, care eventual este acoperit de cuantumul chiriei pe an. În schimb are permanent incertitudinea de a fi expropriat de stat contra unei despăgubiri, mult sub valoare de piață și stabilite abuziv de autoritățile locale.

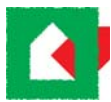
Faptic: O nouă expropriere

O împrumutătoare originală: Prin depozitare

Se încalcă dreptul la proprietate conf. art. 44 alin. (1) din Constituție..

Karin Decker-That
Președinte ResRo

Prof. Franz Demele
Vicepreședinte ResRo

Schimbarea esențială a modalității de restituire

Cerințele CEDO conform Hotărârii-Pilot

În esență CEDO cere unificarea legislației, simplificarea procedurilor administrative și urgentarea restituirii.

Pentru a realiza aceste deziderate este nevoie de resurse umane (personal), de resurse financiare (bani) și de voință politică.

Cităm din Memorandum:

„3. Se fondant sur la Résolution du Comité des Ministres Res(2004)3 et sur sa Recommandation Rec(2004)6, la Cour a indiqué les mesures qu'elle estimait adéquates pour remédier au problème systémique identifié. Ainsi, elle a considéré que les autorités devaient garantir par des mesures légales et administratives appropriées la réalisation effective et rapide du droit à la restitution ou à l'indemnisation, conformément aux principes découlant de l'article 1 du Protocole n° 1 et de sa jurisprudence. Ces objectifs pourraient être atteints, par exemple, par l'amendement du mécanisme de restitution actuel et la mise en place d'urgence de procédures simplifiées et efficaces, fondées sur des mesures législatives et réglementaires aptes à prendre en considération les différents intérêts en jeu.“

„Bazat pe recomandările Comitetului de Miniștrii, Curtea Europeană a indicat măsurile adecvate pentru remedierea problemelor sistemice. Ea a considerat că autoritățile trebuie să garanteze prin măsuri legale și administrative realizarea efectivă și rapidă a dreptului de restituire sau despăgubire, conform principiilor Art. 1 din Protocolul nr. 1 și jurisprudenței Curții. Aceste obiective pot fi atinse prin îmbunătățirea mecanismului de restituire actual și punerea de urgență la punct a unor proceduri simplificate și eficiente, bazate pe măsuri legislative și de reglementare, apte a lua în considerare interesele diferite în joc.“

CEDO nu a solicitat schimbarea radicală a legislației, ci reformarea și unificarea ei.

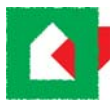
Cităm din Hotărârea-Pilot:

„222. Curtea observă că, în fața multitudinii procedurilor de restituire, autoritățile interne au reacționat prin adoptarea Legii nr. 247/2005 care a stabilit o procedură administrativă de despăgubire comună tuturor bunurilor imobile revendicate.

223. Această unificare, care merge în direcția bună prin faptul că implementează proceduri simplificate, ar fi eficientă dacă autoritățile competente, și în special Comisia Centrală, ar fi dotate cu mijloace umane și materiale corespunzătoare nivelului sarcinilor ce trebuie îndeplinite.“

Curtea apreciază că măsurile luate prin Legea nr. 247/2005 merg în direcția bună, dar trebuie completate prin dotarea cu personal adecvat, numeric și profesional, precum și cu resurse materiale.

„228. Având în vedere acumularea de disfuncționalități ale mecanismului de restituire sau de despăgubire, ce persistă după adoptarea hotărârilor Viașu, Faimblat și Kaț, Curtea apreciază că este

imperativ ca statul să ia de urgență măsuri cu caracter general, care să poată conduce la realizarea efectivă a dreptului la restituire sau la despăgubire, păstrând un just echilibru între diferitele interese în cauză.“

Cităm din Memorandum:

„17. Evaluation: L'arrêt pilote suggère au titre des mesures générales, entre autres, «la refonte de la législation, aboutissant à des règles de procédure claires et simplifiées». Le système d'indemnisation deviendrait ainsi «plus prévisible dans son application, à la différence du system actuel, dont les dispositions sont dispersées entre plusieurs lois, ordonnances et arrêtés» (voir §235 de l'arrêt pilote).“

„Hotărârea-Pilot sugerează că măsuri generale, printre altele, reformarea legislației cu scopul stabilirii unor reguli de procedură precise și simple; sistemul despăgubirii trebuie, de asemenea, să devină mai previzibil în aplicare, spre deosebire de cel actual, ale cărui dispoziții sunt dispersate în mai multe legi, ordonanțe și hotărâri.

Cităm din referința la pct. 4 din Memorandum:

„2. Il s'agit notamment de la refonte de la législation avec la mise en place de règles de procédure simplifiées et efficaces ; de l'unification de la pratique judiciaire et administrative ; de l'établissement des délais contraignants réalistes pour l'ensemble des étapes de la procédure administrative, doublés d'un contrôle juridictionnel effectif de leur respect et du plafonnement des indemnisations et leur échelonnement sur une plus longue période.“

Este vorba de reformarea legislației prin:

- punerea la punct a unor proceduri simplificate și eficace
- unificarea practicii judiciare
- unificarea practicii administrative
- stabilirea unor termene stricte, dar realiste dublate de un control judiciar efectiv

Deci asta a cerut CEDO.

Shi ce a făcut Guvernul din aceste recomandări?

S-a apucat să elaboreze, aruncând peste bord întregul proiect al Guvernului Ungureanu, o nouă lege a restituirii, de către niște juriști de la ANRP și din ministere, apropiați de actuala putere, bine plătiți și aserviți puterii, dar neprofesioniști, diletanți, aroganți și carieriști.

De altfel, proiectul în întregime nu respectă norma imperativă impusă de dispozițiile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, privind tehnica legislativă, încălcând astfel Art. 1 alin. (5) din Constituție, cităm:

„Tehnica legislativă asigură sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației ...“

Noua lege a restituirii, în loc să realizeze unificarea legislației pe tema restituirii, produce un adevărat haos legislativ, astfel:

- se abuzează de referințe la vechile legi ale restituirii, spicuiind ce le convine din aceste legi și neintegrand lucrurile utile și verificate în practica administrativă și judiciară, făcând astfel din noua lege un amalgam necoerent de dispoziții total dispersate, neoperante
- se abrogă multe dispoziții din vechile legi, făcându-le total neoperante
- noua lege nu mai este o lege de restituire, ci o lege de jefuire cu dedicație pentru samsari imobiliari, de data aceasta pentru samsarii Guvernului Ponta. Dacă legile vechi de restituire elaborate de guvernele Năstase și Tăriceanu mai păstrau urme de legi de restituire, fiind eludate ulterior prin corupție la nivel administrativ și judiciar, această nouă lege nici măcar nu încearcă să-și ascundă caraterul mafiot
- în loc să se ia măsuri anticorupție pe plan administrativ, guvernul preferă să lovească în interesele legitime ale foștilor proprietari, ceea ce rezultă și din declarațiile premierului, care afirmă că regretă faptul că România s-a angajat în procesul restituirii. Este atitudinea socialistă față de foștii proprietari a unui premier de tip nou. Cităm din declarația premierului cu ocazia angajării (nu asumării!) răspunderii:

„... vreau, în numele guvernului și al statului român, să cer scuze tuturor celor care au avut de suferit, persoane particulare, dar mai ales cultelor religioase.“

În ochii premierului, interesele cultelor religioase sunt mai presus de interesele persoanelor private.

„... statul de drept trebuie să respecte proprietatea ...“

Respectarea proprietății este pentru premier o obligație acceptată, dar nu și interiorizată.

„... să facem dreptate și actualilor cetățeni ai României, cei de astăzi și cei de mâine, care, inevitabil, vor suporta cu toții – pentru că nu este doar o sarcină a Guvernului sau a Parlamentului, ci a societății în ansamblu ...“

Amânând cu 30 de ani finalizarea procesului de restituire, premierul deleagă răspunderea următoarei generații de cetățeni. El nu își asumă nimic pentru care va trebui să răspundă actualul guvern.

- noua lege va servi politicianilor la putere, baronilor locali, arendașilor români (vezi Marea insulă a Brăilei cu 56.000 ha de teren) dar și străini, și mafioților imobiliari de toate culorile politice, care vor încheia mandate, împrumuturi fictive și antecontracte de vânzare-cumpărare trucate cu foștii proprietari, punând mâna prin licitație pe terenurile cele mai roditoare, aflate încă în administrarea primăriilor și a ADS
- noua lege invalidează dreptul de proprietate câștigat (a se vedea deciziile Curții Constituționale privind salariile judecătorilor, inclusiv a celor de la Curtea Constituțională), după deviza: „Dreptate pentru dulăi, dar nu pentru căței.“

PRINCIPALELE CRITICI

ale specialiștilor CEDO și Consiliului Miniștrilor

Cităm din Memorandum:

a)

„18. Le projet de loi ne réunit pas toutes les dispositions relatives au processus de restitution/indemnisation et n'opère donc pas «une refonte de la législation». Ses dispositions seront à compléter par des règles existantes. Cette technique, utilisée à plusieurs reprises dans le passé, comporte toujours un risque de manque de clarté et de prévisibilité.“

„Proiectul de lege nu reunește toate dispozițiile referitoare la procesul de restituire/despăgubire și nu procedează la o reformă a legislației. Dispozițiile sale trebuiesc completate prin reguli existente. Această tehnică, utilizată adesea în trecut, comportă riscul unei lipse de precizie și previzibilitate.“

b)

„22. Evaluation: Toutes les situations ayant conduit aux constats de violation dans ce groupe d'affaires – et pour lesquelles l'arrêt pilote requiert des autorités roumaines qu'elles prennent d'urgence des mesures pour la réalisation effective du droit à restitution ou à indemnisation – ne sont pas couvertes par le projet de loi.“

„Proiectul de lege nu acoperă toate situațiile care au condus la constatarea violării din grupul de cazuri amintit și pentru care Hotărârea-Pilot a cerut autorităților române să ia măsuri de urgență pentru realizarea efectivă a dreptului de restituire sau despăgubire.“

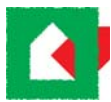
c)

„40. Evaluation: Dans le plan d'action révisé soumis en novembre 2011, les autorités ont estimé qu'il leur faudrait 18 mois pour faire l'inventaire des terrains disponibles. Dans ces conditions, le délai de 180 jours, prévu par le projet de loi, est-il réaliste? Des doutes existent également quant au caractère réaliste du délai envisagé pour la constitution du Fonds national, qui conditionne le fonctionnement de l'ensemble du mécanisme de réparation, compte tenu notamment du fait qu'on ignore les mesures (législatives et/ou administratives) qui doivent être prises à cette fin.“

În planul de acțiune al guvernului din 2011 s-a estimat un timp de 18 luni necesar pentru a face inventarul terenurilor. În aceste condiții, perioada de 180 de zile prevăzută în acest proiect de lege, oare poate fi ea realistă? Există îndoieli privind caracterul realist avut în vedere pentru constituirea Fondului Național, lucru ce condiționează în ansamblu funcționarea mecanismului de reparație, ținând cont de faptul că se ignoră măsurile (legislative și administrative) care trebuiau duse deja la bun sfârșit.“

d)

„45. Des précisions semblent également nécessaires sur le point de savoir quels sont les critères à utiliser pour identifier les terrains auxquels se réfère l'article 21 par. 2, vu notamment que l'article 9 du projet semble indiquer qu'au moins une partie des terrains se trouvant dans la propriété privée de l'Etat et administrés par l'ADE sera transmise aux autorités locales aux fins de la restitution/attribution.“

„Par a fi necesare, de asemenea, precizări privind criteriile folosite pentru identificarea terenurilor la care se referă art. 21 alin. (2), având în vedere că art. 9 din proiect pare să indice că cel puțin o parte a terenurilor se află în proprietatea privată a statului și sub administrarea ADS și trebuie transferată autorităților locale cu scopul restituirii/atribuirii.“

e)

„49. Evaluation: Le projet de loi n'indique pas si les terrains à attribuer auront la même valeur que ceux nationalisés qui ne peuvent pas être restitués ou, si tel n'est pas le cas, quel serait le rapport entre la valeur du terrain nationalisé et celle du terrain attribué. Cette omission nuit à la prévisibilité de la loi, introduisant un risque d'arbitraire et de discrimination dans l'application de la nouvelle réglementation. Cette question devrait par conséquent être clarifiée.“

„Proiectul de lege nu indică dacă terenul atribuit prin compensare trebuie să aibă aceeași valoare cu cel naționalizat, ce nu poate fi restituit sau, dacă nu este cazul, care va fi raportul de valoare între cel naționalizat și cel atribuit. Această lipsă diminuează previzibilitatea legii, introduce un risc de arbitraritate și de discriminare la aplicarea noilor reglementări. Această problemă trebuie, în consecință, clarificată.“

f)

„51. Enfin, selon l'article 12 du projet de loi, des terrains se trouvant dans la propriété publique de l'Etat peuvent être attribués aux demandeurs. Comme le transfert direct de la propriété publique de l'Etat dans la propriété des demandeurs n'est pas possible (voir note 6 en bas de la page 6), il serait utile de revoir le texte de cet article afin de s'assurer qu'il ne contrevient pas à la Constitution.“

„Conform art. 12 al proiectului de lege, terenuri aflate în proprietatea publică a statului pot fi atribuite solicitanților. Întrucât, transferul direct din proprietatea publică a statului în proprietatea privată a solicitantului nu este posibilă, ar fi util a revizui textul acestui articol pentru a se asigura că nu contravine constituției.“

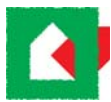
g)

„60. Evaluation: Compte tenu du principe qui se dégage de la jurisprudence de la Cour, selon lequel la compensation doit être «raisonnablement en rapport avec la valeur vénale du bien», les autorités sont invitées à préciser quel est le rapport entre les valeurs de la grille notariale et la valeur marchande des biens.“

„Ținând cont de principiul, ce se degajă din jurisprudența Curții, că valoarea despăgubirii trebuie să fie într-un raport rezonabil cu valoarea bunului, autoritățile sunt invitate a preciza care este raportul între valoarea după grila notarială și valoarea de piață a bunului.“

h)

„61. Il est noté que la valeur de l'immeuble nationalisé sera établie par rapport à la grille notariale valable à la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi. Vu le laps de temps important qui peut s'écouler entre cette date de référence et la date de valorisation intégrale des points octroyés, pouvant aller jusqu'à 16 ans, il semble nécessaire de prévoir une modalité d'indexation pour tenir compte de l'inflation. D'ailleurs, une telle mesure était prévue dans le premier projet de loi, présentée au Comité en mai 2012.“

„Valoarea imobilului naționalizat se stabilește în raport de valoarea conform grilei notariale din anul intrării în vigoare a noii legi. Văzând intervalul de timp important între data de referință și data valorificării integrale a punctelor atribuite, mergând până la 16 ani, pare necesar a prevedea o modalitate de indexare pentru a ține cont de inflație. O asemenea măsură a fost prevăzută în primul proiect de lege, prezentat Comitetului în mai 2012.“

i)

„62. Vu que le projet de loi prévoit que chaque point aura la valeur de 1 RON, il serait utile de savoir quelle est la raison pour laquelle les autorités ont opté pour ce système, qui semble compliquer inutilement la procédure, au lieu d'indiquer simplement la valeur de l'immeuble dans la monnaie nationale.“

„Văzând că proiectul de lege prevede ca fiecare punct să aibă valoarea de 1 leu, ar fi util de știut, care este motivul pentru care autoritățile au optat pentru acest sistem, care pare să complice inutil procedura, în loc să indice pur și simplu valoarea imobilului în moneda națională.“

j)

„63. Il est nécessaire que les autorités précisent la manière dont a été fixée la période d'échelonnement des paiements. Ces précisions sont d'autant plus nécessaires que les données disponibles à ce jour sur l'état d'avancement du processus d'indemnisation/restitution sont incomplètes (voir annexe 2). Or, en l'absence de ces données, il est difficile de comprendre la manière dont les autorités ont évalué la charge budgétaire des mesures envisagées dans le projet de loi, ni dans quelle mesure l'échelonnement envisagé ménage un juste équilibre entre l'intérêt général et les intérêts des anciens propriétaires, d'autant plus que les paiements ne commenceront pas avant 2017.“

„Este necesar ca autoritățile să precizeze maniera în care au stabilit perioadele de eșalonare la plăți. Acest lucru este cu atât mai urgent, având în vedere că datele furnizate până azi, privind stadiul restituirii/despăgubirii, sunt incomplete. În lipsa acestor date, este dificil a înțelege maniera în care autoritățile au evaluat impactul asupra bugetului alocat acestor măsuri, avute în vedere de proiectul de lege, nici dacă prin aceste eșalonări se respectă și un just echilibru între interesele generale și interesul foștilor proprietari, cu atât mai mult cu cât aceste plăți nu vor începe înaintea anului 2017.“

k)

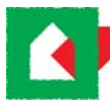
„94. ... Il serait également utile de prévoir un contrôle judiciaire en cas d'omission de l'ANRP d'émettre le titre de paiement, en conformité avec l'article 33 du projet de loi.“

„... Ar fi, de asemena, util a prevedea un control judiciar pentru situația în care ANRP omite să emită titlul de plată, în conformitate cu art. 33 al proiectului de lege.“

l)

„97. Evaluation: Le projet de loi ne prévoit pas d'obligation de procéder à l'indexation des sommes à payer sur le taux d'inflation. Les commentaires des autorités sur ce point seraient utiles.“

„Proiectul de lege nu prevede obligația de a proceda la indexarea sumei de plată datorită inflației. Comentariile autorităților asupra acestui punct ar fi utile.“

PRINCIPALELE CONCLUZII

ale departamentului de experți judiciari CEDO

Cităm din Memorandum:

a)

„110. Il ressort des commentaires qui précèdent que le projet de loi soulève un nombre non négligeable de problèmes et d'interrogations, pouvant faire obstacle à la validation du nouveau mécanisme par le Comité des Ministres, dans le cadre de la procédure d'exécution de l'arrêt pilote, et par la Cour européenne, dans le cadre du futur traitement des affaires relevant de la même problématique générale.“

„Setul de comentarii precedente arată că proiectul de lege prezintă un număr neneglijabil de probleme și semne de întrebare, ce pot constitui un obstacol la validarea noului mecanism de către Comitetul de Miniștrii, în cadrul procedurii de executare a Hotărârii-Pilot, și de către Curtea Europeană, în cadrul tratamentului viitor, aplicat cazurilor relevante cu aceeași problematică generală.“

b)

„111. L'une des principales faiblesses de ce projet de loi a été soulignée aux paragraphes 13 à 15 du présent document: les solutions envisagées ne sont pas cohérentes avec la situation sur le terrain, telle qu'exposée auparavant par les autorités devant la Cour européenne et le Comité des Ministres. Sur ce point, il est attendu des autorités qu'elles présentent au Comité des Ministres et à la Cour européenne, et qu'elles reprennent dans l'exposé des motifs du projet de loi, les clarifications nécessaires qui permettront d'étayer la viabilité de ces solutions.“

„Unul din principalele puncte slabe ale acestui proiect de lege a fost subliniat în alin. (13) – (15) ale acestui document: soluțiile, avute în vedere, nu sunt coerente cu situația de pe teren (reală), situația expusă anterior de autorități în fața Curții Europene și a Comitetului de Miniștrii. Asupra acestui punct se atenționează autoritățile să prezinte Comitetului de Miniștrii și Curții Europene și să preia în expunerea motivelor proiectului de lege, clarificările necesare care susțin relevanța (viabilitatea) acestor soluții.“

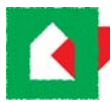
c)

„112. La durée envisagée pour l'application des mesures prévues par la nouvelle loi (pouvant aller jusqu'à 2029) doublée de la complexité du mécanisme envisagé sont les autres faiblesses de ce projet. ...“

„Durata, avută în vedere pentru aplicarea măsurilor prevăzute de noua lege (putând merge până în 2029), dublată de complexitatea mecanismului vizat, sunt alte puncte slabe ale acestui proiect.“

d)

„113. Par ailleurs, pour répondre aux exigences minimales découlant de la jurisprudence pertinente de la Cour européenne, il semble nécessaire que le projet de loi prévoie dans une version révisée des solutions en ce qui concerne notamment: ...“

„Pentru a răspunde exigențelor minimale ce decurg din jurisprudența pertinentă a Curții Europene, apare necesar ca proiectul de lege să prevadă, într-o versiune revizuită, soluții ce se referă, înainte de toate, la: ...“

Această revizuire nu s-a făcut decât parțial și la repezeală (între 5 și 16 aprilie 2013).

Motivele emiterii noii legi

Motivele, în viziunea guvernului, sunt expuse în EXPUNEREA DE MOTIVE.

Cităm din motive:

1) Complexitatea legilor de restituire

Această nouă lege nu reduce complexitatea legilor de restituire, dimpotrivă a mărește, reducând și mai mult caracter unitar al restituirii.

2) Incoerențele legislative și jurisprudențiale

Incoerențele legislative și jurisprudențiale sunt potențiate.

3) Numărul mare de cereri nesoluționate, aflate în diferite stadii

Această lege amână soluționarea definitivă a cererilor până în anul 2029.

4) Lipsa de eficiență a actualului sistem de restituire

Lipsa de eficiență va fi mărită prin această lege.

5) Nerespectarea prevederilor Convenției Europene

Nerespectarea prevederilor Convenției Europene se va mări exponențial.

AVIZUL PROIECTULUI DE LEGE

privind

măsurile pentru finalizarea procesului de restituire

de către

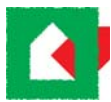
CONSILIUL LEGISLATIV

Cităm din aviz:

„Consiliul legislativ avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri: ...“

Din analiza textului citat mai sus, se poate trage concluzia că această comisie legislativă a avut două feluri de obiecții: obiecții formale, ce nu afectează esențial fondul legii (observații) și obiecții de fond, ce afectează grav esența legii și care trebuie neapărat remediate (propuneri).

OBIECȚII FORMALE neluate în seamă!!!

Exemple:

1. Observația 3. C

Cităm:

„ ... considerăm că ar trebui mai clar precizat care va mai fi statutul juridic al actualei CCSD. În acest context, inclusiv în ceea ce privește activitatea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, apreciem că este necesar a se face unele precizări care decurg din atribuțiile pe care, datorită adoptării prezentului proiect, ar urma să nu le mai îndeplinească.“

2. Observația 4

Cităm:

„Referitor la terminologia aleasa pentru a stabili modalitatea de restituire prin echivalent, precizăm că exprimarea corectă este ‚acordarea de drepturi compensatorii‘ și nu de ‚măsurile compensatorii‘, deoarece măsurile se aplică, nu se acordă.“

3. Observația 18

Cităm:

„ ... propunem reformularea textului părții introductive care, în actuala redactare, prezintă un caracter declarativ, putând fi folosit, eventual, în cuprinsul expunerii de motive.“

„ ... în legătură cu dreptul acordat membrilor Comisiei Naționale la o indemnizație lunară echivalentă cu 50 % din indemnizația președintelui ANRP, dacă participă la cel puțin o ședință pe lună, este de apreciat și, totodată, de analizat dacă simpla participare la o ședință poate să atragă o asemenea remunerare.“

4. Observația 19

Cităm:

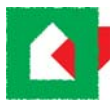
„ ... propunem revederea termenului de 1 ianuarie 2015 stabilit pentru publicarea valorii fiecărui imobil din Fondul Național, deoarece respectiva valoare se determină, conform art. 21 alin. (6), prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii.“

„ ... sugerăm ca stabilirea valorii menționate să se facă tot până la aceeași dată de 1 iulie 2014“

5. Observația 22

Cităm:

„ ... este necesară înlocuirea expresiei ‚un procent‘ cu expresia ‚o cotă‘ “

6. Observația 34

Cităm:

„... având în vedere prevederile de tehnică legislativă, dispozițiile Legii nr. 67/2010 s-au încorporat în cadrul actului asupra căruia intervine, respectiv Legea nr. 18/1991.

De aceea, orice intervenție trebuie raportată la actul normativ de bază, respectiv la Legea nr. 18/1991, și nu la un act de modificare al acestuia ...“

OBIECȚII DE FOND neluate în seamă!!!

Exemple:

1. Observația 3 B

Cităm:

„... este de analizat dacă dispozițiile prezentei legi se pot aplica și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv aflate deja pe rolul instanțelor, fără a se afecta principiul neretroactivității legii, ținând cont că, în general, odată demarată o procedură, regulile nu se pot schimba pe parcursul acesteia. Trebuie avută în vedere și durata de timp a acestor procese, în unele situații fiind vorba de mai mulți ani.“

2. Observația 11

Cităm:

„La alin. (2), întrucât potrivit noului Cod de procedură civilă, hotărârile judecătorești pot fi doar definitive, pentru evitarea confuziilor, este necesară precizarea momentului la care hotărârile menționate în text au rămas definitive și irevocabile, moment ce trebuie să fie anterior intrării în vigoare a prezentului proiect.“

3. Observația 14

Cităm:

„... este de analizat dacă referendumul privind schimbarea categoriei de folosință și a regimului juridic a izlazului comunal se poate realiza în termenul prevăzut de art. 6 alin. (1) ...“

4. Observația 24

Cităm:

„Semnalăm că norma de la alin. (4) instituie obligația instituțiilor care dețin acte doveditoare de a le elibera în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii. Menționăm totodată, că în cazul în care

respectivale instituții nu vor respecta această obligație legală, beneficiarul care se bazează pe respectivele acte pentru completarea dosarului pentru acordarea de despăgubiri va fi decăzut din termenul de depunere a actelor necesare, deși nu are nicio vină.“

5. Observația 29

Cităm:

„ ... pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin imposibilitatea de a primi despăgubirile stabilite în dosarele aprobate de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor precum și cele stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, la data intrării în vigoare a prezentei legi, sumele de bani trebuie actualizate cu rata inflației, la data plății.“

„ ... pentru a conferi eficiența normei, sugerăm stabilirea unui termen în care Comisia Națională are obligația de a emite titlurile de despăgubire.“

CONCLUZIE

Oare membrii acestui Consiliu Legislativ, cum au dat aviz favorabil acestui proiect?

Cum au votat membrii acestui Consiliu Legislativ, parlamentarii?

Oare au avut mandat imperativ?

Ceea ce ar încălca dispozițiile art. 69 alin. 2 din Constituție.

Cităm:

„ARTICOLUL 69

(2) Orice mandat imperativ este nul.“

Dacă au votat doar după propria conștiință (interes), atunci au încălcat dispozițiile art. 69 alin. 1 din Constituție.

Cităm:

„ARTICOLUL 69

(1) În exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului.“

AMENDAMENTELE ACCEPTATE DE GUVERN

Din sutele de amendamente depuse la proiectul de lege, guvernul nu a acceptat decât 7 amendamente depuse de parlamentari PSD, UDMR și PDL.

1. Autor: Deputat Florin Iordache – PSD

Amendamentul introduce un nou punct la art. 3, anume pct. 7 prin care se definește noțiunea de grilă notarială conf. Legii nr. 571/22.12.2003.

Cităm:

„7. Grila notarială – ghidurile privind valorile orientative ale proprietăților imobiliare utilizate de camerele notarilor publici, actualizate în condițiile impuse de art. 771 alin. (5) din Legea nr. 571 / 22 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003, cu modificările și completările ulterioare.“

Observații:

a) Grila notarială este definită drept un ghid privind valorile orientative, deci nu de piață.

b) Grila este destinată camerelor notarilor publici, deși abuziv e folosită și de Administrația Financiară.

2. Autor: Grupul parlamentar – UDMR

Prin acest amendament se îngrădește temporal suspendarea procedurii administrative, limitându-o până la finalizarea procedurii la nivel local.

La art. 7 – (1) se intercalează „la nivel local“, astfel:

„Până la întocmirea situației centralizatoare la nivel local, se suspendă ...“

Observații:

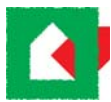
Acest amendament a fost introdus la solicitarea experților europeni (a se vedea Memorandumul), dar formulat astfel încât să îndeplinească doar parțial cerințele experților europeni. Considerăm că acest amendament a fost acceptat ca cel de al doilea amendament acceptat al UDMR să nu pară singular.

3. Autor: Deputat Florin Iordache – PSD

Acest amendament conține 3 modificări ale textului art. 12 alin. (1) și (2): două de formă și una de fond.

a) Art. 12 alin. (1) – modificare de formă

În loc de „alt amplasament“ se va formula „un teren pe un alt amplasament“

b) Art. 12 alin. (1) pct. b. – modificare de fond

În loc de „pe izlazul comunal, cu obligația menținerii categoriei de folosință a acestuia“ se va formula „pe izlazul comunal“

c) Art. 12 alin. (2) – modificare de formă

În loc de „litera b)“ se va formula „lit. b)“

Observații:

Prin modificarea de fond s-a urmărit posibilitatea scoaterii terenului din proprietatea publică prin referendum local.

4. Autor: Grupul parlamentar – UDMR

Prin acest amendament se schimbă componenta Comisiei Naționale, privind numărul de membrii, dar și componenta, în sensul ca:

- se majorează numărul de la 9 la 11 membrii
- în loc de 2 vicepreședinți ANRP se introduc toți 3 vicepreședinți ANRP
- se introduce un reprezentant al Departamentului pentru relații interetnice din cadrul Secretariatului General al Guvernului
- pentru derutare se schimbă ordinea enumerării membrilor

Observații:

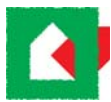
Mărirea numărului de membrii cu 2, dintre care unul evident din partea partidului UDMR, este prețul plătit de puterea pentru a obține votul UDMR la angajarea răspunderii guvernului (a se vedea întâlnirea premierului cu președintele UDMR înaintea votării legii în plen). Cu această ocazie s-a dat curs și dorinței celui de al treilea vicepreședinte de a fi inclus în comisie (bani în plus). Ce legătură are restituirea cu probleme interetnice? Niciuna.

Mai degrabă trebuia introdus un reprezentant al asociațiilor foștilor proprietari. Dar aceasta este politica guvernului. Consecința: S-au introdus 2 membrii în plus, cheltuieli în plus, vulnerabilitate la corupție în interiorul Comisiei Naționale în plus. Șansa de a îndeplini cvorumul a crescut scriptic de la 9 / 7 la 11 / 7.

Presupunem că unii reprezentanți vor participa doar o dată pe lună pentru a-și lua îndemnizația, dar de multe ori vor fi și absenți motivați (pentru a încasa îndemnizațiile mari).

Cităm dintr-un interviu din 22 aprilie 2013 cu Președintele ANRP:

„Reporter: De ce a fost necesară suplimentarea comisiilor naționale pentru evaluarea dosarelor de compensare cu un reprezentant al minorităților, prin amendamentul celor de la UDMR?

George Băeșu: A fost dorința cultelor religioase și a UDMR ca, din această comisie, având în vedere că oferă soluții de retrocedare, să facă parte și un reprezentant al Departamentului Guvernamental de Relații Interetnice.

Am căzut de acord să suplimentăm de la 9 la 11 numărul de membri ai comisiilor naționale, să facem în așa fel încât să se atingă cvorumul de ședință, cu 7 din 11 participanți.

Mulți dintre membrii comisiei au și alte atribuții, pe lângă avizarea dosarelor de retrocedare – președinte al ADS, reprezentanți ai MADR sau ai Justiției. Prin suplimentarea numărului de membri, putem să atingem și cvorumul pentru a nu mai întârzia, mai mult decât este cazul, acest proces.“

5. Autor: Deputat Florin Iordache – PSD

Acest amendament la art. 24 s-a introdus pentru a evita acordarea în plus față de valoarea din grila notarială.

S-a introdus un al treilea aliniat:

„(3) Numărul de puncte acordat în condițiile alin. (2) nu poate reprezenta o valoare mai mare decât cea stabilită potrivit ar. 21 alin. (6) și (7).“

6. Autor: Deputat Florin Iordache – PSD

Acest amendament aduce o modificare de formă a textului art. 32 alin. (1).

În loc de „se instituie un termen de decădere de 90 de zile“ se va formula „se instituie un termen de decădere, în procedura administrativă, de 90 de zile“

7. Autor: Senator Nicolae Vlad Popa – PDL

Acest amendament introduce eliminarea cuvintelor „lunare“ și „în cuantumul stabilit“, precum și „inclu-derea sintagmei“ stabilită „în funcție de valoarea de piață“ în textul art. 45 alin. (6).

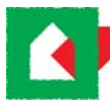
În loc de „Noul proprietar beneficiaza de plata unei chirii lunare, în cuantumul stabilit prin hotărâre a guvernului.“ se va formula „Noul proprietar beneficiaza de plata unei chirii, stabilită în funcție de valoarea de piață, prin hotărâre a guvernului.“

Observații:

Sintagma introduce o imprecizie, întrucât „în funcție de valoarea de piață“ poate să semnifice orice.

În plus, chiria nu mai este neapărat lunară, putând fi anuală sau multianuală.

Acceptarea amendamentului este un mic gest de reevaluare și de conciliere față de PDL, în ciuda partidului de guvernământ PNL.

CONCLUZIE

S-au acceptat de către guvern, mai mult de forma, câteva amendamente, sutele de amendamente depuse de parlamentari au rămas fără efect.

Justificări ale Guvernului privind criticile experților europeni

Exemple din Expunerea de Motive:

1) Disponibilitatea de terenuri

Cităm:

„ADS dispune de o suprafață de teren de peste 300.000 ha, iar din centralizările realizate la nivel local central a rezultat un necesar de teren de aproximativ 210.000 ha.“

În situația în care statul dispune de mai mult teren decât este necesar, de ce nu a folosit până acum acest teren pentru împrumut? De ce nu organizează statul licitații publice deschise, privind acest teren, și le plătește în scurt timp oamenilor despăgubiri la valoare de piață?

De ce guvernele anterioare au ascuns existența acestui teren pentru restituire? (a se vedea susținerile guvernului Boc la CEDO privind lipsa terenurilor, constatarea experților CEDO privind minciuna autorităților române)

2) Echivalarea terenurilor

Cităm:

„ ... punerea în posesie pe alt amplasament se va face cu respectarea criteriului echivalenței de suprafață corespunzătoare terenului preluat abuziv.“

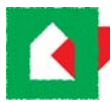
Echivalența numerică a suprafețelor nu înseamnă și echivalența valorică a lor.

Ce justificare puerilă au putut născoci reprezentanții guvernului.

3) Dreptul de refuz al terenului limitat

Cităm:

„ ... proiectul de lege prevede dreptul ... de a refuza terenul propus în vederea restituirii, în ceea ce privește rezerva comisiei locale de fond funciar, precum și izlazul comunal. Respectiva limitare se întemeiază pe calitatea superioară a terenurilor aflate în celelalte categorii prevăzute în proiectul de lege.“

Statul mai are și terenuri de proastă calitate în proprietatea autorităților locale. Dacă primarul nu mai are teren în rezerva comisiei locale și populația nu este de acord cu cedarea din izlazul comunei, petentul are ghinion și va trebui să accepte terenul cel mai prost al comunei, altfel nu se alege cu nimic, deși fostul proprietar avea cele mai bune terenuri, care însă au fost deja date primarului, rudelor și cunoștințelor, arendașilor de tot felul, mafioților imobiliari.

Aceasta este o mostră de gândire a legiuitorului acestui act, un exemplu cum știe să răspundă la criticile experților europeni. Pentru această atitudine lipsită de respect față de proprietate, guvernul mai are de dat socoteala în fața Comisiei Miniștrilor. Oare se va descurca?

4) Grila notarială

Cităm:

„... introduce un sistem unitar și previzibil de evaluare ... la momentul intrării în vigoare a noii legi.“

„... acesta este mai puțin costisitor, mai rapid decât cele precedente și evită orice interpretări divergente prin raportarea la o valoare unică de referință. Se elimină, astfel, posibilitatea evaluării aleatorii a bunurilor și se asigură, totodată, predictibilitatea și transparența procesului decizional.“

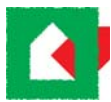
Faptul, că această evaluare conform grilei notariale nu reflectă valoarea reală a imobilului, nu le-a venit în minte acestor înalți experți juriști de la ANRP și din câteva ministere? Se pare că în concepția socialistă asupra valorii și proprietății, promovată de guvernul socialist, prin această lege s-a realizat un vis al omenirii: „Egalitatea pentru toți.“ (toți amărății de foști moșieri) Acesta este un sistem pervertit de restituire prin echivalent (echivalent = aceeași valoare). La cererea experților europeni de a indica raportul între valoarea de grilă și cea de pe piață a imobilului, legiuitorul mai are de dat un răspuns pertinent.

5) Indexarea sumei de despăgubire

„... având în vedere disponibilitatea statului român de a pune la dispoziție terenurile din domeniul său public și privat în vederea valorificării punctelor la licitații, posibilitatea de vânzare a punctelor compensatorii, cât și dificultățile economice și financiare actuale, tranșele de plată nu vor fi actualizate cu indicele de inflație.“

După ce statul nu a fost în stare să restituie terenurile adevăraților foști proprietari, aceștia sunt puși în situația de a admira generozitatea statului.

Dificultățile financiare simulate ale actualilor guvernanți, care nu dau doi bani pe dreptul de proprietate, că doar nu au nimic de revendicat, ei fură ceea ce cred că le convine, nu constituie o explicație admisibilă, precum vom arăta mai jos.

6) Plata eșalonată a sumei de despăgubire

Cităm:

„ ... potrivit principiilor aplicate de către Curtea Europeană, măsura eșalonării este una acceptabilă, și chiar sugerată de către instanța de la Strasbourg prin hotărârea-pilot, fiind o măsură susceptibilă de a asigura un just echilibru între interesele foștilor proprietari și interesul general al colectivității.“

„ ... măsura eșalonării plății despăgubirilor este singura care face posibilă executarea integrală a acestora.“

Ceea ce se omite a preciza, este faptul că, acest echilibru just avut în vedere de către Curtea Europeană, este îndeplinit pentru eșalonări pe durată rezonabilă și nu pe o perioadă de viață a unei generații, adică pe 26 de ani.

Executarea integrală și imediată, sau cel puțin într-un timp rezonabil de 5 ani, a tuturor despăgubirilor este posibilă, dacă există voința politică.

Voi demitiza mai jos această afirmație contrară, dar îndrăgită a premierului, care nu are nicio bază în realitate.

7) Impactul financiar total asupra bugetului de stat

Cităm:

„Se estimează că valoarea dosarelor pentru care se vor acorda măsuri reparatorii sub forma de puncte potrivit prezentului proiect de lege este de cca. 8 miliarde de euro.“

Această estimare nu se bazează pe un calcul specializat, ci doar pe niște calcule elementare de trei simple, că doar de atâta au fost în stare autorii legii, în lipsa datelor din teren. Menționăm că valoarea estimată în 2010 și prezentată Curții Europene a fost de 21 de miliarde de euro. Această estimare a coborât treptat la 16 miliarde euro, apoi la 8 miliarde euro, deși CEDO știe încă de 21 miliarde de Euro. Acest lucru este ținut în secret și se numește „Înducere în eroare“ a instituțiilor europene de către guvernul României.

Cităm dintr-un interviu dat de Președintele ANRP în data de 22.04.2013:

„Din cele două sute de mii de cereri aflate la nivel local, unele, sperăm noi multe, pot fi rezolvate la nivel local – fie prin punere în posesie, fie prin respingere. Anticipăm că mai puțin de jumătate vor ajunge la Autoritate pentru soluții alternative, de compensare în echivalent.“

Dacă îl credem pe președintele pe cuvânt, înseamnă că suma de 8 miliarde de euro se înjumătățește, adică se ajunge la 4 miliarde de euro.

În realitate, noi estimăm această sumă totală la 3,5 – 4 miliarde de euro, sumă stabilită printr-un calcul statistic în baza datelor aflate pe site-ul ANRP. Calculul specialiștilor guvernamentali s-a făcut în lipsa unui set reprezentativ de date.

Cităm:

„La estimarea impactului financiar s-au avut în vedere:

- Numărul total al cererilor formulate în domeniul restituirii proprietăților
- Procentul de cereri soluționate până în prezent
- Quantumul sumelor stabilite prin titlurile de despăgubire
- Suma medie acordată cu titlu de despăgubire, exceptând dosarele în cazul cărora sumele acordate au fost semnificativ de mari sau mici
- Fluctuațiile prețurilor imobilelor pe piață internă“

Solicităm Curții Constituționale a cere autorilor proiectului de lege, acest calcul estimativ și baza de date folosită.

8) Alocări la bugetul de stat

Conform datelor din Expunerea de motive, se estimează următoarele alocări la bugetul de stat pentru despăgubire:

Despăgubiri în milioane Lei/Euro

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	
Lei	0,6	501,1	501,1	501,1	3.021,5	
Euro	0,138	115	115	115	695	4.865
% din PIB	0,0001	0,082	0,082	0,082	0,496	3,475

Curs: 4,35 Lei/Euro

PIB: 140.000 milioane Euro estimat pentru 2013

Suma totală pentru 7 ani: 4,865 miliarde Euro, adică 3,5 % din PIB pe un an.

Din calculul de mai sus rezultă că nu s-a plecat de la 8 miliarde de Euro, ci de la 4,8 miliarde de Euro maximal.

Creșterea anuală a PIB-ului este estimată la 2,7 %, adică de 5,4 ori rata despăgubirilor.

Alocarea pentru 2017, când acest guvern nu va mai fi în funcție, este de 6 ori mai mare decât cea în actuala perioadă a guvernului Ponta.

Cităm dintr-un articol apărut în IncomeMagazin din data de 05.02.2013:

„România pierde în fiecare an mult peste 52 de miliarde de euro din trei motive: evaziune fiscală, corupție și licitații cu dedicație, care pe alocuri tot a corupție seamănă. Suma este uriașă dacă o raportăm la Produsul Intern Brut: este mai mult de o treime din cât se produce într-un an în această țară.“

„România ocupă un „fruntaș” loc doi, cu un procent de 29,6 % din PIB, fiind depășită dintre țările UE doar de Bulgaria.“

Evaziunea fiscală: 40 miliarde Euro (scăderea venitului)

Licitații trucate: 12 miliarde Euro (creșterea cheltuielilor)

Corupție: inestimabil

Total: **Minim 52 miliarde Euro, adică 1/3 din PIB**

Dacă într-un an s-ar reduce cu 10 % evaziunea fiscală și pierderile prin licitații cu dedicație la stat, s-ar putea plăti într-o singură tranșă absolut toate despăgubirile pentru imobilele confiscate de stat.

Considerăm că acest guvern face economii la despăgubire, în loc să combată corupția în administrația de stat și evaziunea fiscală.

9) Sistemul de puncte

Cităm:

„Sistemul de compensare prin puncte va avea ca rezultat acordarea unei reparații echitabile persoanelor îndreptățite, în deplină concordanță cu interesul general al societății, acesta dovedindu-se a fi singurul viabil în condițiile economice actuale.“

În criticile formulate de experții europeni, autoritățile române sunt chemate a explica rezonabil avantajul folosirii acestui sistem. Răspunsul pentru populația internă a fost dat deja de premierul Ponta într-o conferință de presă din data de 12.04.2013.

Cităm:

„Referitor la compensări, premierul a precizat că se vor acorda puncte de despăgubire. „Nu se calculează suma efectivă, pentru că orice sumă calculată imediat intră în deficitul public și soluția de despăgubire prin puncte rezolvă această spinoasă problemă a modului de calcul financiar și bugetar”, a explicat Victor Ponta.“

Premierul Ponta a găsit soluția de a ascunde această sumă totală, necesară despăgubirilor, în fața instituțiilor financiare europene, pentru a masca adevăratul deficit bugetar.

Ce susținea premierul înaintea alegerilor?

„Vom face o altfel de politică.“ și „Adevărul până la capăt.“

Considerăm că s-a ajuns repede la capatul adevărului.

Sperăm că premierul va inventa o altfel de justificare pentru experții europeni.